

Főoldal > ... > Pénzügyek/Pénzbeli Követelések > Fizetéseképtelenség/csőd > Spain

Fizetéseképtelenség/csőd

Tartalomszolgáltató:

European Judicial Network
(in civil and commercial
matters)

 Spanyolország

1 Ki ellen indítható fizetéseképtelenségi eljárás?

A fizetéseképtelenségi eljárás a polgári jogi adósra és a kereskedőre egyaránt vonatkozik, legyen az akár természetes, akár jogi személy.

Az erre vonatkozó szabályokat a fizetéseképtelenségi eljárásról szóló törvény átdolgozott szövege (*Texto Refundido de la Ley Concursal*) tartalmazza, amelyet a 2020. május 5-i 1/2020. sz. királyi törvényerejű rendelet (*Real Decreto Legislativo 1/2020*) hagyott jóvá. A 2022. szeptember 5-i 16/2022. sz. törvény módosításokat vezetett be a spanyol fizetéseképtelenségi eljárásról szóló törvénybe a megelőző szerkezetátalakítási keretkről, az adósság alóli mentesítésről és az eltiltásokról, valamint az említett eljárások hatékonyságának növelését célzó intézkedésekről szóló (EU) 2019/1023 irányelv átültetése érdekében.

Milyen típusú fizetéseképtelenségi eljárásokról rendelkezik a spanyol jog?

Az új fizetéseképtelenségi szabályok a fizetéseképtelenségi eljárások három típusáról rendelkeznek:

1. fizetéseképtelenség (*concurso de acreedores*), amelyet a fizetéseképtelenségi eljárásról szóló törvény átdolgozott szövegének I. könyve szabályoz;
2. adósságátütemezés (*reestructuración de deudas*), beleértve a tárgyalások megkezdése előtti értesítés lehetőségét a II. könyvben előírtak szerint;
3. a mikrovállalkozásokra vonatkozó különleges eljárások, amelyeket a III. könyv szabályoz.

Milyen követelmények vonatkoznak az I. könyv értelmében vett fizetéseképtelenségi eljárás megindítására?

Bármely adós, legyen akár természetes személy (beleértve a kiskorúakat vagy a jogképeséggel nem rendelkező személyeket) vagy jogi személy, vállalkozó vagy fogyasztó, fizetéseképtelenné nyilvánítható, a törvény ugyanakkor előírásokat tartalmaz az érintett adós típusa vonatkozásában. A mikrovállalkozásokra vonatkozó különleges eljárások például azokra az adósokra vonatkoznak, akik üzleti vagy szakmai tevékenységet folytató természetes vagy jogi személyek, és akik megfelelnek bizonyos követelményeknek (685. cikk).

A jogi személyek fizetéseképtelenné nyilváníthatók akkor is, ha felszámolási eljárás alatt állnak. Lényegtelen, hogy a jogi személyek cégcsoport részét képezik-e, mivel a cégcsoportot alkotó egy vagy több társaság fizetéseképtelenné nyilvánítható, önmagában a csoport azonban nem.

Fizetéseképtelenségi eljárás örökség tekintetében is kezdeményezhető, feltéve, hogy azt nem feltétel nélkül fogadták el.

Az állam területi szervezetét képező hatóságok, a közszektorbeli szervek és az egyéb közjogi szervek nem nyilváníthatók fizetéseképtelenné.

2 Mik a fizetéseképtelenségi eljárás megindításának feltételei?

A fizetéseképtelenségi eljárás megindításának feltételei:

A jogszabályok néhány, a fizetéseképtelenségi eljárás megindításához teljesítendő szubjektív és objektív előfeltételt határoznak meg:

(A) Szubjektív előfeltétel (1. cikk): bármely adós igénybe veheti a fizetéseképtelenségi eljárást (fizetéseképtelenség, szerkezetátalakítás, mikrovállalkozásokra vonatkozó különleges eljárások), legyen szó akár természetes, akár jogi személyről, vállalkozóról vagy fogyasztóról.

Az állam területi szervezetét képező hatóságok, a közszektorbeli szervek és az egyéb közjogi szervek nem nyilváníthatók fizetéseképtelenné.

(B) Objektív előfeltétel: az adós fizetéseképtelensége, azaz a pillanatnyi vagy küszöbön álló képtelensége arra, hogy rendszeresen teljesítse fizetési kötelezettségeit, ha várhatóan három hónapon belül nem képes fizetni (2. cikk). A szerkezetátalakítási eljárás akkor is alkalmazható, ha a fizetéseképtelenség a következő két évben várható (585. cikk).

A fizetéseképtelenségi eljárás megindítására jogosult felek:

Attól függően, hogy a fizetéseképtelenségi eljárás iránti kérelmet az adós vagy a hitelezők nyújtották be, a benyújtásra vonatkozó követelmények eltérnek.

Ha a fizetéseképtelenségi eljárást az adós kérelmezte (önkéntes eljárás), az adósnak a bíróság előtt igazolnia kell, hogy jelenleg fizetéseképtelen vagy a közeljövőben azzá válik; azaz, hogy a fizetési kötelezettségeit nem tudja rendszeresen teljesíteni. Ha a fizetéseképtelenség aktuálisan fennáll, az adós attól számított két hónapon belül, hogy a fizetéseképtelenségéről tudomást szerzett vagy tudomást kellett volna szereznie, köteles fizetéseképtelenségi eljárást kezdeményezni.

A kérelemmel együtt az adósnak be kell nyújtania bizonyos dokumentumokat, mint például a gazdasági tevékenységére vonatkozó jelentést, vagyoneleltárt, a hitelgaranciát nyújtó hitelezők jegyzékét, a munkavállalók jegyzékét, valamint a vonatkozó könyvelést, ha annak vezetésére köteles.

A természetes vagy jogi személy adósok kötelesek fizetéseképtelenségi eljárást kérelmezni, ha adott pillanatban fizetéseképtelenek, amely állapot akkor áll fenn, ha valamely személy a fizetési kötelezettségeit nem tudja rendszeresen teljesíteni. Másrészt, ha fizetéseképtelenség fenyeget (még nem áll fenn, de várható), az adósok egész egyszerűen fizetéseképtelenséget megállapító végzés meghozatala iránti kérelmet terjeszhetnek elő.

A kereskedelmi bírósághoz (*juzgado de lo mercantil*) benyújtandó kérelemnek meg kell felelnie bizonyos, a fizetéseképtelenségről szóló törvény átdolgozott szövegének 6. és 7. cikkében előírt kötelező követelményeknek: jelentés az adós pénzügyi és jogi múltjáról; annak feltüntetése, hogy folytat-e gazdasági tevékenységet; jogi személy esetében meg kell nevezni a részvényeseket, a vagyonefelügyelőket vagy a felszámolókat, valamint a jogszabály szerint engedélyezett könyvvizsgálót; az eszközök és jogok leltára, az azonosításukhoz szükséges megfelelő információkkal együtt; a hitelezők betűrendes listája, feltüntetve címüket, a követelések összegét és lejáratát, valamint a meglévő garanciákat; adott esetben a munkavállalók jegyzéke; ha az adós könyvvezetésre kötelezett, be kell nyújtania könyvelését; valamint ha vállalatcsoporthoz tartozik, ezt jeleznie kell, és be kell nyújtania a csoport konszolidált beszámolóját.

Az adós köteles együttműködni a fizetéseképtelenségi eljárást lefolytató bíróval és a vagyonefelügyelővel, és nem csupán abban a passzív értelemben, hogy betartja a számára előírt követelményeket, hanem aktív értelemben, bármely fontos esemény közlésével. E kötelezettség magában foglalja a (bíróság és a vagyonefelügyelő előtti) megjelenés, együttműködés és tájékoztatás kötelezettségét is. E kötelezettségek a természetes személy adósokra, valamint azokra az adósokra vonatkoznak, akik jelenleg jogi személyek de facto vagy de jure igazgatói, vagy a megelőző két évben ezt a pozíciót töltötték be. E kötelezettség teljesítésének elmaradása esetén a fizetéseképtelenség felróhatóságának megállapítása alkalmazásában beáll a szándékos kötelezettségszegés vagy súlyos gondatlanság vétele (amely esetekben a felróhatóságra vonatkozó szakasz az irányadó; azaz a hátrányos megállapodás jóváhagyása vagy a felszámolási eljárás megindulása okán).

A fizetési képtelenségért az adós felelőssé tehető és megbüntethető. A fizetési képtelenségi eljárás egyik célja a fizetési képtelenség okainak, és különösen annak vizsgálata, hogy az adós vagy más hozzá közvetlenül vagy más módon kapcsolódó személyek viselkedése hozzájárult-e a fizetési képtelenség előidézéséhez vagy súlyosbodásához. Ez magában foglalja a kapcsolódó kötelezettségeknek fizetési képtelenségről szóló törvény átdolgozott szövegének 455. és 456. cikkében meghatározott, a szankciókra vonatkozó táblázat használatával történő pontosítását.

Az eljárás megindítása és az eljárás hatálybalépésének időpontja:

A bíró köteles megvizsgálni a benyújtott dokumentációt, és ha a fizetési képtelenség vagy a küszöbön álló fizetési képtelenség igazolt, köteles az adóst a kérelem napjával vagy az azt követő nappal fizetési képtelenné nyilvánítani. Ha a benyújtott dokumentáció hiányos, a bíró a hiányzó adatok pótlására egyszeri ötnapos határidőt biztosíthat.

A fizetési képtelenségi eljárást a hitelezők bármelyike kérelmezheti, amely esetben az eljárás kötelező jellegű (*concurso necesario*). A fizetési képtelenségi intézkedést kérő hitelezőknek bizonyítékot kell nyújtaniuk az adós aktuális fizetési képtelenségéről, és bizonyítaniuk kell, hogy az adóssal szemben végrehajtási végzést hoztak, amely igazolja, hogy a követelés behajtásához nem állt rendelkezésre elegendő vagyon, vagy bizonyítékot kell szolgáltatniuk a fizetési képtelenség vélelmének beállítását eredményező egyes tényekről, például az alábbiakról: az adós általánosságban beszüntette kötelezettségei kifizetését; az adós vagyonának nagy részét lefoglalták; eszközök gyors eltitkolása vagy értékesítése; vagy bizonyos tartozások (adók, társadalombiztosítási járulékok, munkavállalói követelések) meg nem fizetése.

Ha a fizetési képtelenségi eljárást hitelező kérelmezte, beidézik az adóst, aki vitathatja a fizetési képtelenséget megállapító végzést. Ilyen esetekben a bíró tárgyalást tart, amelyen a felek - bizonyos korlátozásokkal - bizonyítékokat terjeszthetnek elő, és a bírónak el kell döntenie, hogy az adós az adott pillanatban fizetési képtelen-e vagy sem, és, adott esetben, meg kell hoznia a fizetési képtelenséget megállapító végzést. Az eljárás megindítására akkor is sor kerül, ha az adós tudomásul veszi és nem vitatja a fizetési képtelenséget megállapító végzést, vagy nem jelenik meg a tárgyaláson.

A legfeljebb ötmillió euró becsült értékű kötelezettséggel rendelkező természetes személy adósok a fennálló vagy fenyegető fizetési képtelenség esetében *peren kívüli fizetési megállapodás* elérésére irányuló eljárást kezdeményezhetnek. Ezt az eljárást a fizetési képtelenségről szóló törvény átdolgozott szövegének 631. cikkében meghatározott követelményeknek megfelelő jogi személyek is kérelmezhetik.

A fizetési képtelenségi eljárást megindító határozat a meghozatalát követően hatályba lép még akkor is, ha a határozat ellen fellebbezést nyújtottak be.

A fizetési képtelenséget megállapító végzés közzététele:

A fizetési képtelenséget megállapító végzést lehetőleg elektronikus úton kell közzétenni, a határozat kivonatát pedig közzé kell tenni az Állami Hivatalos Közlönyben is, a bíró azonban, amennyiben azt elengedhetetlennek tartja, elrendelheti a határozat más médiumokban való közzétételét is.

Ideiglenes intézkedések:

A fizetési képtelenségi eljárást kérelmező személy kérelmére és, adott esetben, az esetleges kötelezettségek fedezetéül szolgáló biztosíték nyújtását követően, a bíró, miután a kérelemnek helyt adott, az általános eljárásrendben meghatározott módon meghozhatja az annak biztosításához szükséges intézkedéseket, hogy az adós vagyonának elidegenítésére ne kerüljön sor.

3 Mely a vagyontárgyak képezik a fizetési képtelenségi eljárás alá vont vagyon részét? Miként kezelik az adós által a fizetési képtelenségi eljárás megindítását követően szerzett vagy rá háramló vagyontárgyakat?

A fizetési képtelenségi eljárás alá vont vagyon részét képező vagyontárgyak

A fizetési képtelenséget megállapító végzés időpontjában az adós tulajdonában lévő valamennyi vagyontárgy és

jog, valamint azok a vagyontárgyak és jogok is a fizetéseképtelenségi eljárás alá vont vagyon vagy az „eljárás hatálya alá tartozó vagyon” részét képezik, amelyeket az adós az eljárás időtartama alatt szerez vagy kap vissza. A jogszabályok által le nem foglalhatónak minősített vagyontárgyak kivételt képeznek.

A hajókra vagy repülőgépekre vonatkozó elsőbbségi jogokkal rendelkező hitelezők az ágazati jogszabályok által engedélyezett lépések megtételével elkülöníthetik e vagyontárgyakat a fizetéseképtelenségi eljárás alá vont vagyonból.

A házas természetes személy adósok elleni fizetéseképtelenségi eljárás esetében ezen adósok különvagyona az eljárás alá vont vagyon részét fogja képezni, és amennyiben házastársi közös vagyonra vonatkozó megállapodással rendelkeznek, a közös vagyon is az eljárás alá vont vagyon részét fogja képezni, ha azok az adós kötelezettségeinek fedezéséhez szükségesek.

A fizetéseképtelenségi eljárás esetében nem kell megszakítani az adós tevékenységét, és az adós a jogosultságainak engedélyezésére vagy felfüggesztésére vonatkozó megállapodás alapján továbbra is működtetheti a társaságát. Általánosságban, az adós jogosultságainak felügyelet alá vonása esetében a vagyonfelügyelők engedélye szükséges a vagyon kezeléséhez vagy az azzal való rendelkezéshez, egyes általános jellegű cselekmények azonban engedélyezhetők, ha azok a társaság szokásos tevékenységének részét képezik. Főszabály szerint a hitelezőkkel kötött megállapodás jóváhagyásáig vagy a felszámolási eljárás megindításáig a vagyon a fizetéseképtelen társaság finanszírozása érdekében a bíró hozzájárulása nélkül nem terhelhető meg. A következő szakasz az adós jogosultságainak felfüggesztésére és felügyeletére vonatkozó megállapodásokat taglalja.

Az új készpénzbevétel révén megvalósuló finanszírozás fele a refinanszírozási eljárás összefüggésében a fizetéseképtelenségi eljárás alá vont vagyonnal szembeni követelésnek minősül.

4 Milyen jogok illetik meg az adóst, illetve a fizetéseképtelenségi szakértőt?

Az adós jogkörei

Főszabály szerint kiindulási pontként az önkéntes és a kötelező eljárás közötti különbség (29. cikk) szolgál. Az első esetben az adós vagyonfelügyelő felügyelete alatt áll, akinek a jóváhagyása és hozzájárulása függvényében továbbra is kezeli a vagyonát és jogosult azzal rendelkezni. A kötelező eljárás esetében felfüggesztik az adós vagyonának kezelésére és azzal való rendelkezésre vonatkozó jogát, és az adós helyett a vagyonfelügyelő jár el. A szabályozás célja nem az adós szankcionálása, hanem inkább a vagyon megóvása és az eljárás eredményének biztosítása.

Ennek feltétele viszont az, hogy folytatni kell az adós gazdasági tevékenységét, amelynek érdekében a 111. cikk lehetővé teszi a vagyonfelügyelő számára azon tevékenységek jegyzékének összeállítását, amelyek természetüknél és terjedelmüknél fogva nem tartoznak a szükséges ellenőrzés hatálya alá. A rendszer rugalmas, mivel a bíró az önkéntes eljárás esetében indokolt határozatával elrendelheti a jogosultságok felfüggesztését, a kötelező eljárás esetében pedig felügyeletet rendelhet el az engedélyezésre vagy hozzájárulásra vonatkozó megállapodás szerint, megjelölve az elkerülni remélt kockázatokat és az elérni kívánt előnyöket.

Hasonló módon a vagyonfelügyelő kérelmére a jogosultságok korlátozására vagy cseréjére vonatkozó kezdeti megállapodás a későbbi szakaszok során szintén indokolt határozattal és az adós meghallgatását követően módosítható (a módosítás nem automatikus) azon követelménnyel összhangban, hogy e változás a fizetéseképtelenséget megállapító végzéshez hasonló nyilvánosságot kapjon.

Az eljárás befejeztével a jogosultságok korlátozása is megszűnik. Egyéb esetekben a korlátozást a hitelezőkkel kötött egyezség jóváhagyásáig meghosszabbítják, amely az adós jogosultságait korlátozó vagy megtiltó intézkedéseket állapíthat meg. Amennyiben a fizetéseképtelenségi eljárás felszámolással zárul, e szakasz megindulása az adós jogainak felfüggesztésével jár.

A fizetéseképtelenségi eljárásról szóló törvény általános szabályként azt kívánja elérni, hogy az adós fizetéseképtelenségi eljárás hatálya alá tartozó vagyona változatlan maradjon; Bizonyos esetekben azonban lehetséges, hogy az adós egyes vagyontárgyait a fizetéseképtelenségi eljárás során a bíró engedélyével eladják, amely engedélyre bizonyos esetekben nincs szükség. A termelőegységek értékesítése a fizetéseképtelenségi eljárás során is lehetséges, a fizetéseképtelenségi eljárásról szóló törvény átdolgozott szövegének 215. és azt

követő cikkeiben meghatározott módon.

Az adós tevékenységének folytatására vonatkozó általános szabályok alóli kivételként megállapítható, hogy a vagyongfelügyelő kérelmére, és az adós és a munkavállalók képviselőinek meghallgatását követően az adós irodái bezárhatók, vagy a tevékenysége felfüggeszthető. Ha ennek következtében munkaszerződések kollektív megszüntetésére, felfüggesztésére vagy módosítására kerül sor, a bíró különös szabályok alapján jár el.

A törvény az adós könyvelésére vonatkozó egyedi kötelezettségeket is megállapít, és külön szabályozza a fizetésképtelenségi eljárás által a fizetésképtelen jogi személy irányító testületeire gyakorolt hatásokat.

A fizetésképtelenségi eljárásban eljáró vagyongfelügyelő kijelölése és jogkörei:

A vagyongfelügyelő a bíró munkáját segítő és a fizetésképtelenségi eljárás kezelésével megbízott, ahhoz szükséges személy vagy szervezet. A fizetésképtelenségi eljárás megindítását követően a bíró elrendeli az eljárás második szakaszának megindítását, amelynek része minden, a vagyongfelügyelő kijelölésével, valamint a jogosultságait és kötelezettségeit szabályozó rendelkezésekkel kapcsolatos intézkedés.

A vagyongfelügyelőt azon természetes és jogi személyek közül választják ki, akik a jogszabályok által meghatározott feltételek szerint önkéntes alapon nyilvántartásba vetették magukat az Állami Fizetésképtelenségi Nyilvántartásban (Registro Público Concursal). E célok érdekében különbséget kell tenni a kis, közepes és nagy volumenű fizetésképtelenségi eljárások között. A jegyzékből való első kijelölésre sorsolás alapján, azt követően pedig sorrend alapján kerül sor, kivéve a nagy volumenű eljárások esetében, amelyeknél a bíró kijelölheti az általa legmegfelelőbbnek ítélt vagyongfelügyelőt, megadva annak indokait és betartva a jogszabályokban meghatározott feltételeket. A hitelintézeteket érintő fizetésképtelenségi eljárás esetében a bíró a vagyongfelügyelőt a szabályos banki szerkezetátalakítást szolgáló alap (Fondo de Reestructuración Ordenada Bancaria) által javasolt személyek közül köteles kijelölni. A bíró köteles a vagyongfelügyelőt a Nemzeti Értékpapírpiaci Bizottság (Comisión Nacional del Mercado de Valores) által – ha az e bizottság felügyelete alá tartozó intézményeket érintő eljárásról van szó –, biztosítók esetében pedig a Biztosítási Alap (Consortio de Compensación de Seguros) által javasoltak közül kijelölni.

Általában csak egy vagyongfelügyelőt jelölnek ki. Kivételes esetben abban a fizetésképtelenségi eljárásban, amelyre közérdekből kerül sor, a fizetésképtelenségi eljárás lefolytatását felügyelő bíró a közigazgatási szerv hitelezőt vagy az e közigazgatási szervhez kapcsolódó vagy az e szerv felé elszámolással tartozó közjogi szerv hitelezőt kijelölheti második vagyongfelügyelőnek.

A fizetésképtelenségi eljárásról szóló törvény átdolgozott szövegének 57. és azt követő cikkei részletesen meghatározzák a vagyongfelügyelő jogállását, a következő feladattípusok feltételezésével: eljárási jellegű feladatok; az adóssal vagy annak irányító szerveivel kapcsolatos feladatok; munkaügyi feladatok; a hitelezők jogaival kapcsolatos feladatok; jelentéstételi és értékelési feladatok; az eszközök értékesítésével vagy felszámolásával kapcsolatos feladatok; valamint titkársági feladatok. A vagyongfelügyelők legfontosabb feladata a 292. cikkben meghatározott jelentés benyújtása, amelyhez csatolniuk kell a vagyonteltár-javaslatot és a hitelezők jegyzékét.

A vagyongfelügyelők díjazását a bíró a 2004. szeptember 6-i 1660/2004 királyi rendeletben meghatározott díjtáblázat alapján állapítja meg.

A kijelölt vagyongfelügyelő köteles a kijelölést elfogadni, és őt a bíró indokolt esetben elutasíthatja vagy felmentheti. A vagyongfelügyelők felhatalmazott segédekkel jelölhetnek ki, akik munkájukban segítik őket.

A fizetésképtelenségi eljárás lefolytatását felügyelő bíró

A fizetésképtelenségi eljárás lefolytatására vonatkozó hatáskör a kereskedelmi igazságszolgáltatáshoz mint a polgári igazságszolgáltatás speciális ágának területéhez tartozik. A bíró állapítja meg a fizetésképtelenséget, és folytatja le az eljárást. Az igazságszolgáltatásról szóló, 1985. július 1-i 6/1985. sz. sarkalatos törvény (*Ley Orgánica del Poder Judicial*) 86ter. cikke határozza meg a kereskedelmi bírók hatásköreinek jegyzékét, beleértve különösen a fizetésképtelenségi eljárás vonatkozásában felmerülő kérdéseket.

A fizetésképtelenséget megállapító végzésben vagy azt megelőzően elővigyázatossági intézkedésként a bíró korlátozhatja az adós alapvető jogait. E korlátozások lehetnek:

- a) postán és telefonon történő kommunikáció lehallgatása;
- b) lakhelyelhagyási tilalom, a házi őrizet lehetőségével;
- c) a lakóhelyre belépés és ott házkutatás.

Ha az adós jogi személy, ezeket az intézkedéseket az összes vagy egyes aktuális ügyvezető vagy felszámoló, illetve azon személyek tekintetében is meg lehet hozni, akik e tisztségeket a megelőző két évben betöltötték.

Ezek vonatkozásában a fizetésképtelenségről szóló törvény átdolgozott szövegének 52. és 53. cikke az általánosságban az adós vagyona iránt irányuló vagy azzal közvetlen kapcsolatban álló valamennyi tevékenységet lefedő ügykörök tekintetében „kizárólagos és kizáró” hatáskörrel ruházza fel a fizetésképtelenségi eljárás lefolytatását felügyelő bírót. A bíró hatáskörrel rendelkezik a munkaszerződések kollektív elfogadása vagy felfüggesztése tekintetében, ha a munkáltatót fizetésképtelenné nyilvánították, valamint a fizetésképtelen társaság ügyvezetői vagy felszámolói elleni kártérítési keresetek elbírálása tekintetében.

Előzetes döntéshozatal tekintetében, és kizárólag a fizetésképtelenségi eljárás alkalmazásában a bíró hatásköre kiterjed a fizetésképtelenségi eljáráshoz közvetlenül kapcsolódó közigazgatási vagy társadalmi ügyekre is.

A fizetésképtelenségről szóló törvény megállapítja a nemzetközi és területi joghatóságra vonatkozó szabályokat, és az eljárás követendő menetére vonatkozó különös szabályokat, amelyek elsőbbséget élveznek az általános eljárásjogi szabályokkal szemben.

5 Milyen feltételek alapján lehet beszámításokat igényelni?

A fizetésképtelenségi eljárás megindítását követően az adós követelése vagy adósságai nem számíthatók be. A beszámítás lehetséges azonban, ha az arra vonatkozó követelmények a fizetésképtelenséget megállapító végzés előtt teljesültek, még ha a határozatot későbbi időpontban hozták is meg. E követelményeket általánosságban a polgári törvénykönyv (*Código Civil*) 1196. cikke állapítja meg (a követelések kölcsönössége, a tartozások egyneműsége, valamint hogy e tartozások esedékessé váltak és kifizetendők).

A külföldi elemet is tartalmazó fizetésképtelenségi eljárás kivétel e szabály alól, ha az adós kölcsönös követelésére irányadó jogszabályok fizetésképtelenség esetén ezt lehetővé teszik.

6 Milyen hatást gyakorol a fizetésképtelenségi eljárás azokra a hatályos szerződésekre, amelyekben az adós szerződő fél?

Azon szerződésekre gyakorolt hatások, amelyekben az adós részes fél:

A fizetésképtelenségről szóló törvény átdolgozott szövege szabályozza a fizetésképtelenségi eljárásnak az adós által harmadik felekkel kötött szerződésekre a 156. és azt követő cikkek alapján gyakorolt joghatásait, amelyek rendelkezései azokat a szerződéseket érintik, amelyek teljesítésére a fizetésképtelenséget megállapító végzés előtt nem került sor. A kérdés a kétoldalú megállapodások tekintetében fontos, mivel az egyoldalú megállapodások rendelkeznek a harmadik fél hitelezők követeléseinek elismeréséről vagy a követeléseiknek az eljárás tárgyát képező vagyona való belefoglalása iránti igényükről, a 157. cikkben meghatározottak szerint. A közigazgatási hatóságokkal kötött szerződéseket külön közigazgatási jogszabályok szabályozzák.

Általános elvként a 156. cikk megállapítja, hogy a fizetésképtelenséget megállapító végzés önmagában nem érinti a kölcsönös kötelezettségeket tartalmazó, az adós vagy a másik fél által még nem teljesített szerződéseket. Az adós kötelezettségeit le kell vonni a fizetésképtelenségi eljárás alá vont vagyontól. A megszüntetésből következő bármely ellenérték szintén a fizetésképtelenségi eljárás alá vont vagyonnal szembeni követelésnek minősül.

E szerződések érvényességét megerősítve a törvény érvénytelennek nyilvánít minden olyan kikötést, amely kizárólag azon az alapon, hogy a felek egyikét fizetésképtelenné nyilvánították, lehetővé teszi a szerződés felmondását vagy megszüntetését.

Ha a fizetésképtelenségi eljárás érdekei így kívánják, (felfüggesztés esetében) a vagyonfelügyelő, vagy

(ellenőrzés esetében) az adós kérelmezheti, hogy a fizetéseképtelenségi eljárás lefolytatását felügyelő bíró szüntesse meg a szerződést. Ilyen esetekben a bíró köteles az adóst, a vagyonfelügyelőt és a szerződésben részes másik felet a bíróság előtti megjelenésre idézni. Ha a bíróság előtt megjelenő személyek megállapodásra jutnak, a bíróság szerződést megszüntető határozatot hoz. Egyéb esetben a vitát járulékos fizetéseképtelenségi eljárás keretében bírálják el, és a bíró döntést hoz a kifizetett összegek és ellenérték visszatérítésével kapcsolatos kérdések tekintetében, amely összegeket a fizetéseképtelenségi eljárás alá vont vagyon terhére számolnak, és amelyek nyilvánvalóan nem lehetnek előnyösek, ha az összegük jelentős.

A szerződés felmondása szerződésszegés miatt:

A fizetéseképtelenséget megállapító végzés nem érinti a kétoldalú szerződések azon okból történő felmondását, hogy valamelyik fél utóbb szerződésszegést követett el. A folyamatos teljesítésre vonatkozó szerződések esetében a felmondási jog akkor is gyakorolható, ha a szerződésszegésre a fizetéseképtelenséget megállapító végzés előtt került sor. Ugyanakkor, még ha a felmondás indokai fenn is állnak, a bíró, szem előtt tartva a fizetéseképtelenségi eljárás érdekeit, elrendelheti a szerződés teljesítését, melynek keretében az esedékes és az adós által teljesítendő kifizetéseket a fizetéseképtelenségi eljárás alá vont vagyonból vonják le.

A szerződések megszüntetésére irányuló kereseteket a fizetéseképtelenségi eljárás lefolytatását felügyelő bíróhoz az eseti fizetéseképtelenségi eljárás útján kell benyújtani. A kérelem elfogadását (és ennél fogva a szerződés megszüntetésének elfogadását) követően a fennálló kötelezettségek érvénytelenné válnak. Ami az esedékes kötelezettségeket illeti, a fizetéseképtelenségi eljárásnak részét képezik a szerződéses kötelezettségeit teljesítő hitelezők követelése, amennyiben az adós szerződésszegése megelőzte a fizetéseképtelenséget megállapító végzést; ha később következik be, a kötelezettségeiket teljesítő felek követeléseit a fizetéseképtelenségi eljárás alá vont vagyon terhére számolják el. A követeléseknek részét képezi a kártérítés is.

A fizetéseképtelenségről szóló törvény átdolgozott szövegének 169. és azt követő cikkei a munkaszerződésekre gyakorolt joghatásokat szabályozó rendelkezéseket tartalmazzák, az utánuk következő cikk pedig a felsővezetői szerződésekre gyakorolt joghatásokat szabályozza.

7 Milyen hatást gyakorol a fizetéseképtelenségi eljárás az egyes hitelezők által indított eljárásokra (a folyamatban lévő peres eljárások kivételével)?

Új megállapítási keresetek tilalma

A polgári ügyekben és a munkaügyekben eljáró bírók nem fogadhatnak be olyan keresetet, amelyet a fizetéseképtelenségi eljárás lefolytatását felügyelő bírónak kell elbírálnia (mivel a kereset lényegében az adós vagyona ellen irányul).

Ha tévedésből e keresetek egyikét befogadják, el kell rendelni valamennyi eljárás lezárását, és a megtett intézkedések érvénytelenné válnak. A kereskedelmi ügyekben eljáró bíróknak szintén tartózkodniuk kell a fizetéseképtelenségi eljárás megindítását követően az eljárás lezárásáig benyújtott keresetek befogadásától, ha e keresetek a fizetéseképtelen tőketársaságok kötelezettségeiket megszegő ügyvezetőivel szemben fennálló, vállalati kötelezettségekkel összefüggő követeléseket tartalmaznak, amennyiben fennállnak a felszámolási indokai.

A fizetéseképtelenséget megállapító végzés által az adós vagyonával szembeni végrehajtási és beszedési eljárásokra gyakorolt hatások:

Az általános szabály szerint a fizetéseképtelenségi eljárás megindítását követően bírósági vagy bíróságon kívüli egyedi végrehajtási eljárások nem kezdeményezhetők, továbbá nem folytatódhatnak az adós vagyonával szembeni közigazgatási vagy adóbeszedési eljárások. Ha e tilalmat megszegik, ennek szankciója az intézkedés érvénytelenné nyilvánítása. A szabályok két kivételt állapítanak meg, amelyek esetében a végrehajtás a fizetéseképtelenséget megállapító végzés ellenére a felszámolási terv jóváhagyásáig folytatódhat:

a) közigazgatási végrehajtási eljárás, amelyben lefoglalást elrendelő végzést hoztak; és

b) munkaügyi vonatkozású végrehajtási eljárás, amelyben a határozat meghozatala előtt az adós tulajdonában lévő vagyontárgyak lefoglalására került sor, feltéve, hogy a lefoglalt vagyontárgyak nem szükségesek az adós

üzleti vagy szakmai tevékenységének folytatásához.

A folyamatban lévő végrehajtási eljárás tekintetében az 55. cikk (2) bekezdése megállapítja, hogy a folyamatban lévő pereket a fizetéseképtelenséget megállapító végzés napjától kezdődő hatállyal fel kell függeszteni, ugyanakkor a megfelelő követelések a fizetéseképtelenségi eljárás tárgyát képezhetik.

A mellékkötelezettségek érvényesítésére külön szabályok vonatkoznak, amelyeket a következő szakasz taglal, mivel ezzel összefüggésben az egyes követelésekre gyakorolt hatásokkal is foglalkozni kell.

8 Milyen hatást gyakorol a fizetéseképtelenségi eljárás a fizetéseképtelenségi eljárás megindításának pillanatában folyamatban lévő peres eljárások lefolytatására?

A fizetéseképtelenséget megállapító végzés időpontjában folyamatban lévő megállapítás iránti bírósági eljárásokra gyakorolt hatások

A fizetéseképtelenséget megállapító végzés időpontjában folyamatban lévő, az adós részvételével folyó megállapítás iránti bírósági eljárás tovább folytatódik a jogerős ítélet meghozataláig, az ügyvezetőiktől, felszámolóiktól vagy könyvvizsgálóiktól kártérítést követelő jogi személyek eljárásait ugyanakkor egyesítik a fizetéseképtelenségi eljárással, és azok a fizetéseképtelenségi eljárás menetét fogják követni.

Választottbírói eljárás: az adóst érintő választottbírói megállapodások a fizetéseképtelenségi eljárás során érvényüket veszítik (52. cikk); Ezért a fizetéseképtelenséget megállapító végzést követően tilos választottbírói eljárást indítani. A folyamatban lévő választottbírói eljárás a jogerős választottbírói határozat meghozataláig folytatódik.

Az adós keresetindítási joga:

A törvény meghatározza az adós számára fenntartott jogosultságok alapján őt megillető keresetindítási jogot. Általánosságban, amennyiben az adóst vagyonfelügyelő felügyeli, a vagyonfelügyelőnek joga van nem személyes jellegű kereseteket indítani; ha az adós felügyelet alatt áll, joga van a vagyonfelügyelő szabályszerű engedélyével keresetet indítani, ha a per az adós vagyonát érinti. Felügyelet esetében, ha a vagyonfelügyelő úgy ítéli meg, hogy a fizetéseképtelenségi eljárás érdekében tanácsos keresetet indítani, és az adós ezt nem teszi meg, a bíró felhatalmazhatja a vagyonfelügyelőt ennek megtételére.

9 Mik a hitelezők fizetéseképtelenségi eljárásban való részvételének fő jellemzői?

A hitelezők részvétele a fizetéseképtelenségi eljárásban

A hitelezők kérelmezhetik a bírónál a fizetéseképtelenségi eljárás lefolytatását, ezt a kérelmet az adós vitathatja, amely esetben tárgyalásra kerül sor, a bíró pedig végzéssel határoz. Ha a bíró megnyitja a fizetéseképtelenségi eljárást, az „kötelezőnek” fog minősülni, amely általában azt jelenti, hogy felfüggesztik az adósnak a vagyona kezelésére és az azzal való rendelkezésre vonatkozó jogát, és annak gyakorlására a vagyonfelügyelő lesz jogosult.

A fizetéseképtelenségi eljárás megindítását követően a hitelezőknek a végzés Állami Hivatalos Közlönyben való közzétételétől számított egy hónapos határidőt biztosítanak követeléseik bejelentésére, és a vagyonfelügyelő az adós dokumentumai alapján azonosított valamennyi hitelezőt értesíteni köteles a követeléseik bejelentésére vonatkozó kötelezettségéről. A határidő a külföldön állandó lakóhellyel rendelkező hitelezők esetében sem tér el. Ezt az értesítést írásban kell a vagyonfelügyelőhöz intézni, és az értesítésnek a követelést az összegre, a követelés keletkezésének és esedékessé válására, a jellemzőkre és várható besorolására vonatkozó információk megadásával kell azonosítani, és ha speciális elsőbbségi jog fennállására hivatkoznak, meg kell jelölni a fizetéssel érintett vagyontárgyakat vagy jogokat, és a nyilvántartásba vételükre vonatkozó információkat. Az ezeket alátámasztó dokumentumokat szintén be kell nyújtani. E közlésekre elektronikus úton is sor kerülhet.

A vagyonfelügyelőnek döntenie kell az egyes követelések és azok összegének a jelentése mellékletét képező

hitelezői jegyzékbe való felvételéről vagy abból való kihagyásáról, valamint a követelések besorolásáról. A besorolással vagy a követelés összegével elégedetlen hitelezők, vagy azok a hitelezők, akiket nem vettek fel a hitelezők jegyzékébe, 10 napon belül eseti fizetéseképtelenségi eljárás iránti kérelem benyújtásával vitathatják a jelentést, amellyel kapcsolatban a bíró ítéletet fog hozni. A jelentés benyújtását megelőzően (a benyújtást megelőző 10 nap során) a vagyonfelügyelő a hitelezői jegyzék és a vagyonleltár tervezetéről elektronikus úton tájékoztatja azokat a hitelezőket, akiknek a címét ismeri. Az elégedetlen hitelezők valamely hiba kijavítása vagy bármely egyéb szükséges információ biztosítása érdekében írhatnak a vagyonfelügyelőnek.

A hitelezők a megállapodásra irányuló szakaszban és a felszámolási szakaszban is részt vesznek. A megállapodásra irányuló szakaszban a hitelezők egyezségi javaslatot nyújthatnak be, valamint az adós által benyújtott korai egyezségi javaslat betartására is ígéretet tehetnek. Mindenesetre megidézik őket a hitelezők gyűlésére, ahol megvitatják a megállapodást, és szavaznak annak jóváhagyásáról. Ehhez a fizetéseképtelenségről szóló törvény 124. cikkében meghatározott többség részvétele szükséges. E folyamatra írásban is sor kerülhet, ha a hitelezők száma háromszáznál nagyobb.

Egyes hitelezők vitathatják az egyezés jóváhagyását (azok, akik nem vesznek részt a gyűlésen vagy azok, akiket jogtalanul megfosztottak a szavazati joguktól), és a jóváhagyást követően e hitelezők kérhetik az egyezés be nem tartását.

A felszámolási szakaszban a hitelezők a fizetéseképtelenségi eljárás befejezté nyilvánítását megelőzően észrevételeket tehetnek a vagyonfelügyelő által bemutatott felszámolási tervvel és a végleges jelentéssel kapcsolatban.

A besorolásra irányuló szakaszban a hitelezők félnek minősülnek, és a vagyonfelügyelő jelentése és az ügyész véleménye tekintetében észrevételeket nyújthatnak be, ugyanakkor önálló besorolási igényt érvényesen nem nyújthatnak be.

Végezetül, a fizetéseképtelenségi eljárás lezárása tekintetében a hitelezők egyes esetekben a lezárást vitató észrevételeket nyújthatnak be.

10 Mi módon használhatja vagy értékesítheti a fizetéseképtelenségi szakértő a fizetéseképtelenségi eljárás alá vont vagyon részét képező vagyontárgyakat?

A fizetéseképtelenségi eljárás alá vont vagyonba tartozó vagyontárgyakkal a kezdeti szakaszban való rendelkezés

Mivel a fizetéseképtelenségi eljárás nem függeszti fel az adós tevékenységét, a fizetéseképtelenség megállapítását követően az adós a megállapított felügyeleti rendszernek megfelelően továbbra is elidegenítheti vagyonát: amennyiben az adós felügyelet alatt áll, a vagyonfelügyelő engedélyével vagy hozzájárulásával, és amennyiben az adóst vagyonfelügyelő felügyeli, a vagyonfelügyelő feladata az eszközeinek elidegenítése.

Az egyezés jóváhagyásáig vagy a felszámolási szakasz kezdetéig elviekben a fizetéseképtelenségi eljárás alá vont vagyonba tartozó vagyontárgyakkal a bíró engedélye nélkül nem lehet rendelkezni, illetve azokat nem lehet megterhelni. Ez nem vonatkozik a következőkre:

- a) olyan eszközök értékesítése, amelyeket a vagyonfelügyelő elengedhetetlennek tart a társaság életképességének vagy az eljáráshoz előírt készpénz-követelmény garantálásához;
- b) olyan eszközök értékesítése, amelyek nem szükségesek az adós tevékenységének folytatásához, biztosítva, hogy az ár alapvetően megfeleljen a leltárban az eszközhöz rendelt értéknek; valamint
- c) olyan eszközök értékesítése, amelyek lényegesek az adós tevékenységének folytatásához.

Az utóbbi esetben, ha az adósnak a vagyona kezelésére és az azzal való rendelkezésre vonatkozó jogát nem függesztik fel, a vagyonfelügyelő előre meghatározhatja a társaság gazdasági vagy kereskedelmi tevékenységéhez tartozó azon tevékenységeket vagy intézkedéseket, amelyeket természetüknél és összegüknél fogva maga az adós is elvégezhet. Az adós ezeket a tevékenységeket a fizetéseképtelenséget megállapító végzés időpontjától kezdve mindaddig szintén végezheti, amíg a vagyonfelügyelő meg nem kezdi a feladatai ellátását.

A fizetéseképtelenségi eljárás alá vont vagyona tartozó vagyontárgyak elidegenítése a felszámolási szakaszban:

A felszámolási eljárásnak két fő szakasza van:

a) a felszámolási műveletek törvényben előírt általános szabályok szerinti lebonyolítása azokban az esetekben, amikor a fizetéseképtelenségi eljárásban eljáró bíró nem alkalmazott külön szabályokat a felszámolási eljárásra (405. és azt követő cikkek);

b) a fizetéseképtelenségi hitelezők kifizetése a fizetéseképtelenségi eljárás alá vont vagyona terhére azzal a feltétellel, hogy a kifizetés akkor is megkezdhető, ha a felszámolás még nem fejeződött be.

Ugyanakkor meg kell jegyezni, hogy az eljárás e szakaszában nem kerül sor az összes felszámolási intézkedésre. Bizonyos eszközöket a kezdeti szakaszban a hitelezők kifizetésétől eltérő célokra is lehet értékesíteni, például a következő esetekben: az eljárás tárgyát képező vagyona az adós gazdasági tevékenységének fenntartása céljával megőrizhető; a hajókra vagy repülőgépekre vonatkozó elsőbbségi jogokkal rendelkező hitelezők elkülöníthetik e vagyontárgyakat a fizetéseképtelenségi eljárás alá vont vagyonaól az ágazati jogszabályok által számukra engedélyezett intézkedések keretében; végezetül pedig az egyes elsőbbségi hitelezők által a fizetéseképtelenségi eljárást megelőzően kezdeményezett egyes végrehajtási eljárások folytatódhatnak, továbbá a közigazgatási végrehajtási eljárások is, ha a zár alá vételt elrendelő határozatot a fizetéseképtelenséget megállapító végzést megelőzően adták ki.

A törvény külön szabályokat állapít meg az értékesítési egységeknek a fizetéseképtelenségi eljárás szakaszai során történő értékesítése tekintetében (a társaság védelmének elvét követve) annak érdekében, hogy egyetlen adásvételi szerződéssel valamennyi vagyontárgyat átruházzanak, továbbá külön szabályok vonatkoznak az adott tevékenységgel kapcsolatos kötelezettségek átruházására.

Elviekben a termelési egységek értékesítése valamennyi azon szerződés átruházását is jelenti, amelyek hozzájárulnak az adott tevékenységhez, nem jelenti azonban a fizetéseképtelenségi eljárást megelőző tartozások átvállalását, kivéve, ha a vevők az adóssal kapcsolatban állnak, vagy a vállalatutódlásra vonatkozó munkajogi szabályokat kell alkalmazni. Ilyen esetekben a bíró hozzájárulhat ahhoz, hogy a vevőnek ne kelljen az értékesítést megelőzően esedékessé váló bérek és juttatások összegét átvállalnia, és hogy ezen összegeket a bérgarancia (Fondo de Garantía Salarial) alapból fedezzék. A társaság túlélésének biztosítása érdekében a kollektív munkafeltételek módosítása érdekében az új vevő és a munkavállalók megállapodásokat köthetnek.

11 Mely követelések terjeszthetők elő az adósnak a fizetéseképtelenségi eljárás alá vont vagyonaával szemben és miként kezelendők a fizetéseképtelenségi eljárás megindítását követően keletkező követelések?

A fizetéseképtelenségi eljárás megindítását követően valamennyi hitelező követelését az adós kötelezettségei közé fogják sorolni, függetlenül attól, hogy e követelések biztosítottak vagy elsőbbségiek-e, valamint függetlenül a hitelezők nemzetiségétől és állandó tartózkodási helyétől. A *par condicio creditorum* elv (az egyenlő bánásmód érvényesítése a hitelezők tekintetében) és a „vagyonfelosztásra vonatkozó jogszabály” (*ley del dividendo*) betartása alapján a cél az, hogy az adós igazolt fizetéseképtelenségével összefüggésben és az adós összes tartozásának kiegyenlítése során valamennyi követelés esetében érvényesüljön az egyenlő bánásmód.

Lényeges alapvető különbség van a fizetéseképtelenségi eljárásbeli hitelezők és azon hitelezők között, akiket a fizetéseképtelenségi eljárás nem érint: ez utóbbiak a fizetéseképtelenségi eljárás alá vont vagyona hitelezői.

A fizetéseképtelenségi eljárás alá vont vagyona elleni követeléseket a fizetéseképtelenségről szóló törvény átdolgozott szövegének 242. cikke egy szűk listával határozza meg, ami azt jelenti, hogy azok a követelések, amelyek azon nem szerepelnek, fizetéseképtelenségi eljárással érintett követelésnek minősülnek. Elviekben és az esetek többségében ezek a követelések a fizetéseképtelenséget megállapító végzést követően, az eljárás, vagy az adós tevékenysége folytatásának eredményeképpen keletkezett, vagy szerződésen kívüli kötelelem alapján létrejött követelések. E rendelkezés ugyanakkor más eseteket is magában foglal, mint például a fizetéseképtelenséget megállapító végzést megelőzően munkában töltött utolsó 30 nap munkabérére vonatkozó, a szakmaközi garantált bérminimum kétszeresét meg nem haladó összegű követeléseket, és az adós, illetve azon személyek tartási követeléseit, akik tartásáról az adós jogszabálynál fogva köteles gondoskodni.

Más esetekben ezek a követelések az eljárás során, például a megtámadási keresetek vagy a szerződések felmondása jogkövetkezményeinek meghatározásakor hozott határozatokból erednek.

A refinanszírozási megállapodás keretében elért új készpénzbevétel alapján keletkezett követelések összegének fele szintén a fizetéseképtelenségi eljárás alá vont vagyon elleni követelésnek minősülhet.

Felszámolási eljárás esetében az adós részére egyezség alapján megítélt követelések ugyancsak a fizetéseképtelenségi eljárás alá vont vagyon elleni követelések.

A fizetéseképtelenségi eljárás alá vont vagyonnal szembeni követelések „előzetesen levonhatók”; azaz e követelések valamennyi további követeléssel szemben elsőbbséget élveznek, és nem érinti azokat a kamatozás felfüggesztése.

A munkában töltött utolsó 30 napra vonatkozó bérköveteléseket haladéktalanul ki kell fizetni. A fizetéseképtelenségi eljárás alá vont vagyon elleni többi követelést az esedékességükkor kell teljesíteni, a vagyonfelügyelő azonban változtathat e szabályon, ha az a fizetéseképtelenségi eljárás érdekében szükséges, és ha a fizetéseképtelenségi eljárás alá vont vagyon elleni valamennyi követelés teljesítésére megfelelő vagyon áll rendelkezésre.

A jogszabály ugyanakkor speciális szabályokat (473. cikk) állapít meg azon esetekre, amelyekben az adós vagyona feltehetően nem elegendő a fizetéseképtelenségi eljárás alá vont vagyon elleni követelések teljesítéséhez. Ilyen esetekben a fizetéseképtelenségi eljárást le kell zárni. Ha a vagyonfelügyelő erre számít, köteles erről a bírót értesíteni, és megkezdeni a fizetéseképtelenségi eljárás alá vont vagyon elleni követeléseknek speciális sorrendben történő kifizetését.

12 Mik a követelések előterjesztésének, igazolásának és elfogadásának szabályai?

A fizetéseképtelenségi eljárás megindítását követően a hitelezőknek a végzés Állami Hivatalos Közlönyben való közzétételétől számított egy hónapos határidőt biztosítanak követeléseik benyújtására, és a vagyonfelügyelő az adós dokumentumai alapján azonosított valamennyi hitelezőt értesíteni köteles a követeléseik közzétételére vonatkozó kötelezettségükről. Nincs erre vonatkozó külön nyomtatvány. A határidő a külföldön állandó lakóhellyel rendelkező hitelezők esetében sem tér el, habár a fizetéseképtelenségi eljárásról szóló, 2015. május 20-i (EU) 2015/848 európai parlamenti és tanácsi rendelet rendelkezéseit alkalmazni kell.

A követelésre vonatkozó közlést írásban kell a vagyonfelügyelőhöz intézni, és a közlésnek az összegre, a követelés keletkezésének és esedékessé válására, a jellemzőkre és az elvárt besorolásra vonatkozó információk megadásával kell a követelést azonosítani, és ha speciális elsőbbségi jog fennállására hivatkoznak, meg kell jelölni a fizetéssel érintett vagyontárgyakat vagy jogokat, és a bejegyzésekre vonatkozó információkat. Az ezeket alátámasztó dokumentumokat szintén be kell nyújtani. E közlésekre elektronikus úton is sor kerülhet.

A vagyonfelügyelőnek döntenie kell az egyes követelések és azok összegének a jelentése mellékletét képező hitelezői jegyzékbe való felvételéről vagy abból való kihagyásáról, valamint a követelések besorolásáról. A besorolással vagy a követelés összegével elégedetlen hitelezők, vagy azok a hitelezők, akiket nem vettek fel a hitelezők jegyzékébe, 10 napon belül eseti fizetéseképtelenségi eljárás iránti kérelem benyújtásával vitathatják a jelentést, amellyel kapcsolatban a bíró ítéletet fog hozni. A jelentés benyújtását megelőzően (a benyújtást megelőző 10 nap során) a vagyonfelügyelő a hitelezői jegyzék és a vagyonteltár tervezetéről elektronikus úton tájékoztatja azokat a hitelezőket, akiknek a címét ismeri. Az elégedetlen hitelezők valamely hiba kijavítása vagy bármely egyéb szükséges információ biztosítása érdekében írhatnak a vagyonfelügyelőnek.

Ha a hitelezők a követeléseiket nem közlik megfelelő időben, a vagyonfelügyelő vagy a bíró a hitelezői jegyzékkel szemben előterjesztett kifogásokról való döntéshozatalkor is felveheti őket a hitelezői jegyzékbe, ekkor azonban alárendelt helyzetbe kerülnek. Nem kerülnek azonban ezen az alapon alárendelt helyzetbe és megfelelő besorolást kapnak a 86. cikk (3) bekezdése szerinti követelések, az adós dokumentumaiból eredő követelések, a végrehajtható dokumentumban rögzített követelések, a közhitelű nyilvántartásba bejegyzett biztosítékkal biztosított követelések, a fizetéseképtelenségi eljárásban vagy más jogi eljárásban egyéb módon nyilvántartott követelések, valamint azok a követelések, amelyeket a hatóságoknak kell igazolniuk.

A határidőt követően bejelentett azon követelések tekintetében, amelyek a jegyzékbe való felvételhez szükséges ezen feltételeknek sem felelnek meg, a fizetéseketelenségi eljárásban való kifizetés minden lehetsége elvész.

13 Mik a vagyon értékesítéséből származó bevétel elosztásának szabályai? Miként rangsorolják a követeléseket és a hitelezők jogait?

A törvény a fizetéseketelenségi eljárásban érintett követeléseket három csoportba sorolja (269. cikk): elsőbbségi követelések, nem biztosított követelések és alárendelt követelések. Az elsőbbségi követeléseket különös és általános követelésekre osztják fel, majd azokat a 287. cikkben meghatározott módon különböző osztályokba sorolják be. A követelések fizetéseketelenségről szóló törvény szerinti besorolása automatikusan történik. A nem biztosított követelések kategóriája egy maradványkategória: valamennyi olyan követelés, amely nem tartozik az elsőbbségi követelések vagy az alárendelt követelések körébe, nem biztosított követelésnek minősül.

(A) A különös elsőbbségi követelések (270. cikk) közé tartoznak az alábbiak:

1. Ingatlanon fennálló jelzálogjoggal, ingóságot terhelő jelzálogjoggal vagy jelzálogjoggal vagy zálogjoggal terhelt vagyontárgyon vagy jogon fennálló bejegyzett zálogjoggal biztosított követelések.
2. A megterhelt ingatlanból származó jövedelem zálogjoggal való megterhelése révén biztosított követelések.
3. A „felújítási” hitelek (créditos refaccionarios) származó, a hitel tárgyát képező eszközökre vonatkozó követelések, beleértve a munkavállalóknak az általuk készített és az adós tulajdonában vagy birtokában lévő tárgyakon fennálló követeléseit.
4. Pénzügyi lízingfizetésekre vagy ingóságok, illetve ingatlanok részletfizetésre történő vásárlására vonatkozó, a lízingbeadók vagy az eladók, illetve adott esetben a pénzügyi támogató érdekét szolgáló követelések, tulajdonjog-fenntartással lízingbe adott vagy értékesített vagyontárgyakra vonatkozó követelések, amely vagyontárgyakra nemfizetés esetében értékesítési tilalom vagy további feltétel vonatkozik.
5. A könyvelésben megjelenő biztosítékokkal biztosított, a megterhelt biztosítékokon fennálló követelések.
6. Közokiratban alapított zálogjoggal biztosított követelések, zálogjoggal terhelt, a hitelező vagy harmadik fél birtokában lévő vagyontárgyakon vagy jogokon fennálló követelések.

A kiemelt elsőbbség a követelésnek csak azt a részét fogja érinteni, amely nem haladja meg a hitelezői jegyzékben rögzített, vonatkozó garancia értékét. A követelés kiemelt elsőbbségre jogosító összegét meghaladó részét a jellegének megfelelően fogják besorolni.

(B) Az általános elsőbbségi követelések (280. cikk) közé tartoznak az alábbiak:

1. A különös elsőbbségi követelésnek nem minősülő bérkövetelések a következő összegben: a garantált szakmaközi minimálbér háromszorosa és a bérfizetésig eltelt napok számának szorzata; a szerződések felmondásából eredő, a jogszabályban előírt minimumnak megfelelő összeg, amelyet legfeljebb a garantált szakmaközi minimálbér háromszorosa alapján számítanak ki; a fizetéseketelenséget megállapító végzést megelőzően keletkezett, munkabalesetektől és foglalkozási megbetegedésekből eredő kártérítések.
2. Az adós által jogi kötelezettség alapján fizetendő adó- és társadalombiztosítási járulékoknak megfelelő összegek.
3. A természetes személyek szabadúszóként végzett munkából eredő követelése, és azon követelések, amelyek a szerzőket a szellemi tulajdon védelme alá eső munkák hasznosítási jogainak átruházásért illetik meg a fizetéseketelenséget megállapító végzést megelőző hat hónap tekintetében.
4. Adó- és egyéb közjogi követelések, valamint társadalombiztosítási követelések, amelyek nem kiemelt elsőbbségi követelések. Ezen elsőbbségi jog az adóhatóság, illetve a társadalombiztosítási rendszer valamennyi követelésének 50%-áig alkalmazható.
5. Szerződésen kívüli polgári jogi felelősség alapján fennálló követelések.

6. A 71. cikk (6) bekezdésében meghatározott feltételeknek megfelelő refinanszírozási szerződés alapján elért új készpénzbevételből eredő követelések, valamint a fizetésképtelenségi eljárás alá vont vagyonnal szembeni követelésként nem elismert összegre vonatkozó követelések.

7. A fizetésképtelenségi eljárást kezdeményező hitelező nem alárendeltnek minősülő követeléseinek összegének legfeljebb 50%-a.

(C) Az alárendelt követeléseket a 281. cikk tartalmazza:

1. Késedelmesen bejelentett követelések, kivéve, ha azok kényszerelismeréssel vagy bírósági határozatokkal kapcsolatos követelésekre vonatkoznak.

2. Szerződéses megállapodás alapján alárendelt követelések.

3. Pótdíj- és kamatkövetelések.

4. Bíróságból és büntetésekből származó követelések.

5. Az adóssal az e törvényben megállapított feltételek szerint különleges kapcsolatban álló személyek követelése.

6. Az amiatt indított megtámadási keresetből származó követelések, hogy egy személyről megállapították, hogy a megtámadott aktus során rosszhiszeműen járt el.

7. Kölcsönös kötelezettségeket tartalmazó szerződésekből, illetve az eredeti állapot helyreállítása esetén a rendelkezésben meghatározott helyzetekből eredő követelések.

A követelések kifizetése

A kiemelt elsőbbségi követelések kifizetése az eljárás alá vont, akár egyéni vagy csoportos végrehajtás tárgyát képező vagyontárgyak és jogok terhére történik. E követelésekre külön szabályok vonatkoznak, amelyek felhatalmazzák a vagyonfelügyelőt e követelések fizetésképtelenségi eljárás alá vont vagyonból történő kifizetésére anélkül, hogy egyes meghatározott vagyontárgyakat értékesítene, vagy terhektől mentesítene. Lehetséges a vagyontárgyak zálogjog fenntartása mellett történő értékesítése is úgy, hogy a vevő átvállalja az adós kötelezettségeit. E vagyontárgyak értékesítése tekintetében a törvény a 429. és azt követő cikkeken különleges szabályokat állapít meg.

Az általános elsőbbségű követelések kifizetésére a rangsoruknak megfelelően, és az egyes csoportokon belül arányosan kerül sor. Ezt követően a nem biztosított követelések kerülnek kifizetésre, noha a kifizetés sorrendjét a bíróság a vagyonfelügyelő kérelmére és meghatározott feltételek mellett megváltoztathatja. A nem biztosított követeléseket arányosan és a fizetésképtelenségi eljárás alá vont vagyonba tartozó vagyontárgyak értékesítése alapján fizetik ki.

Az alárendelt követelések kifizetésére utolsó körben, és a 309. cikkben meghatározott sorrendben kerül sor.

14 Mik a fizetésképtelenségi eljárás – különösen egyezség által történő – befejezésének feltételei és joghatásai?

(A) *Hitelezőkkel kötött egyezség*

A fizetésképtelenségi eljárás kezdeti szakaszát követően – melynek során az eljárás alá vont vagyontárgyak és kötelezettségek köre egyértelműen meghatározásra kerül – két lehetséges megoldás jöhet szóba: a hitelezőkkel kötött egyezség (*convenio*) vagy felszámolás (*liquidación*).

Mind az adós, mind az adós kötelezettségeinek több mint egyötödével rendelkező hitelezők egyezségi javaslatot nyújthatnak be. A fizetésképtelenségi eljárásról szóló törvény átdolgozott szövegének 317. és azt követő cikkei meghatározzák az egyezségi javaslat tárgyát képező elemeket, amelyek magukban foglalják az adósság alóli mentesítésre (csökkentés), a türelmi időkre (halasztások), a szerkezeti változásokra (egyesülés, szétválás, a fizetésképtelen társaság átalakulása), illetve a társaság vagy termelési egység átruházására vonatkozó

javaslatokat.

Ahhoz, hogy a fizetésképtelenségi eljárásban eljáró bíró jóváhagyja az egyezséget, elegendő hitelezőnek kell támogatnia a javaslatot az előírt jogi többség eléréséhez (376. és azt követő cikkek).

Az egyezség az azt jóváhagyó ítélet napján lép hatályba, és ettől a pillanattól a fizetésképtelenségi eljárás hatásai megszűnnek, helyükbe pedig az egyezségben rögzített hatások lépnek. Ezzel a vagyonszelő szerepe is véget ér. Az egyezség az adóst és a nem biztosított, illetve az alárendelt hitelezőket, továbbá az annak elfogadása mellett szavazó elsőbbségi hitelezőket egyaránt köti. Az egyezség a jóváhagyás során elért többségtől függően kötheti az elsőbbségi hitelezőket is. Az egyezség végrehajtását követően a bíró megállapítja ennek tényét, és elrendeli a fizetésképtelenségi eljárás lezárását.

Ha az egyezséget nem tartják be, bármelyik hitelező kérelmezheti a bírótól a be nem tartás megállapítását.

A fizetésképtelenségi eljárás lezárása

A fizetésképtelenségi eljárás lezárásának indokait a fizetésképtelenségről szóló törvény átdolgozott szövegének 465. cikke tartalmazza. Lényegében a fizetésképtelenségi eljárás az alábbi indokok alapján zárható le:

- a) a fizetésképtelenséget megállapító végzést a tartományi bíróság (*Audiencia Provincial*) hatályon kívül helyezi;
- b) megállapítást nyer, hogy az egyezségnek eleget tettek;
- c) igazolják, hogy az eljárással érintett vagyon nem elegendő a fizetésképtelenségi eljárás alá vont vagyonnal szembeni követelések kifizetésére;
- d) valamennyi elismert követelés kifizetését vagy a hitelezők más módon történő teljes kielégítését igazolják;
- e) a kezdeti szakaszt követően valamennyi hitelező otthagya az eljárást vagy abból kilépett.

A lezárást a bírónak jóvá kell hagynia, és az érintett felek e jóváhagyást külön eljárásban támadhatják meg. A törvény különös rendelkezéseket tartalmaz arra az esetre, ha a fizetésképtelenségi eljárást azért zárják le, mivel az adós vagyona nem volt elegendő a fizetésképtelenségi eljárás alá vont vagyonnal szembeni követelések kielégítésére. A vagyon elégtelen volta az adós eljárásra irányuló kérelme alapján is megállapítható, amely esetben a bíró a fizetésképtelenségi eljárást és annak lezárását ugyanabban a határozatban egyidejűleg rendeli el.

Ha a fizetésképtelenségi eljárás lezárását megállapítják, az adós jogosultságaira vonatkozó minden korlátozás megszűnik. Ha az adós természetes személy, a törvény külön szabályokat tartalmaz annak érdekében, hogy az adós mentesüljön azon követelések kifizetése alól, amelyek kielégítésére a fizetésképtelenségi eljárásban nem került sor. E mentesülés követelményeit a 486. és azt követő cikkek határozzák meg. Az adósnak jóhiszeműen kell eljárnia, és teljesítenie kell bizonyos kötelezettségeket. Az adósnak magának kell e mentesítést kérelmeznie, és mind a vagyonszelő, mind a hitelezők tehetnek észrevételeket. Meghatározott esetekben a mentesség visszavonható, mint például, ha az adós javít a pénzügyi helyzetén, vagy ha az adós, annak ellenére nem teljesítette a fizetési tervben foglaltakat, hogy azok teljesítésére a mentesség által nem érintett adósságai kifizetése érdekében kötelezettséget vállalt.

15 Melyek a hitelezőket a fizetésképtelenségi eljárás befejezése után megillető jogok?

A jogi személyek, amennyiben a velük szemben lefolytatott fizetésképtelenségi eljárás felszámolás miatt zárult le, elveszítik a jogi személyiségüket.

Ha a lezárásra az egyezség végrehajtása miatt kerül sor, a hitelezők követeléseit az egyezség rendelkezései szerint kellett hogy kifizetésre kerüljenek. A hitelezői egyezséget alá nem író elsőbbségi hitelezők meghatározott körülmények között folytathatják az egyedi végrehajtási eljárásokat vagy ilyen eljárást kezdeményezhetnek.

A hitelezői egyezség végrehajtása során szintén előfordulhat, hogy az adós szerkezeti módosítások folyamata révén elveszíti a jogi személyiségét, melynek eredményeképpen az adós kötelezettségeit az új társaság vagy a

megszerző társaság vállalja át.

Természetes személy adósok esetében a fizetéseképtelenségi eljárás felszámolás vagy a vagyon elégtelen volta miatti lezárása azt jelenti, hogy a hitelezők egyedi végrehajtási intézkedéseket kezdeményezhetnek az adóssal szemben, kivéve, ha az adós a 178bis. cikkben meghatározott módon mentesült a ki nem fizetett követelések teljesítése alól.

Fizetéseképtelenségi eljárás újbóli megindítása

Ha a fizetéseképtelenséget megállapító végzést a természetes személy adóssal szemben a korábbi fizetéseképtelenségi eljárás felszámolás vagy a vagyon elégtelen volta miatti lezárását követő öt éven belül hozták meg, ez a korábbi eljárás újbóli megindításának fog minősülni.

Jogi személy adósok esetében a felszámolás vagy a vagyon elégtelen volta miatt lezárt fizetéseképtelenségi eljárás újbóli megindítását ugyanaz a bíróság fogja elrendelni, amelyik az első eljárás során eljár, azt ugyanazon eljárás keretében fogják elbírálni, és az újonnan felmerült vagyontárgyak és jogok értékesítésére irányuló szakaszra fog korlátozódni.

A fizetéseképtelenségi eljárást a vagyon elégtelen volta miatt lezáró határozat meghozatalát követő évben a hitelezők helyreállítási intézkedések kezdeményezése céljából, a kezdeményezni kívánt konkrét intézkedések megjelölésével vagy azon releváns tények írásban történő megadásával, amelyek megalapozhatják, hogy a fizetéseképtelenséget felrögzítők minősítsék, az eljárás újbóli megindítását kérelmezhetik, kivéve, ha a lezárt fizetéseképtelenségi eljárás során a minősítés tekintetében ítéletet hoztak.

16 Ki viseli a fizetéseképtelenségi eljárás során felmerült költségeket és kiadásokat?

A fizetéseképtelenségről szóló törvény átdolgozott szövegének 242. cikke alapján a fizetéseképtelenségi eljárás kérelmezéséhez és lefolytatásához szükséges valamennyi jogi kiadás fizetéseképtelenségi eljárás alá vont vagyon elleni követelésnek minősül. Ez különösen magában foglalja a fizetéseképtelenségi eljárás kérelmezéséhez és elrendeléséhez, az elővigyázatossági intézkedések elfogadásához, az e törvényben előírt határozatok közzétételéhez, és az adósnak, illetve a vagyonfelügyelőnek a fizetéseképtelenségi eljárás során és az eseti eljárásokban való megjelenéséhez – amennyiben jogilag kötelező a részvételük vagy ez a fizetéseképtelenségi eljárás alá vont vagyon érdekét szolgálja – szükséges és azzal összefüggésben, az egyezség hatályba lépéséig vagy egyébként a fizetéseképtelenségi eljárás lezárásáig, felmerülő jogi költségekből és kiadásokból eredő valamennyi követelést, kivéve a bíróság határozata ellen benyújtott azon fellebbezésekből eredő követeléseket, amelyeket a költségek viselésére vonatkozó kifejezett rendelkezés kíséretében egészben vagy részben elutasítottak.

Ugyanezen cikk 3. pontja szerint szintén a fizetéseképtelenségi eljárás alá vont vagyon elleni követelésnek minősülnek azok a jogi költségek és kiadások, amelyek az adós, a vagyonfelügyelő és a jogosan eljáró hitelezők megjelenésével és képviselésével kapcsolatban olyan eljárások során merültek fel, amelyek a fizetéseképtelenségi eljárás alá vont vagyon érdekében folytatódnak vagy amelyeket e célból kezdeményeztek a szóban forgó törvényben foglaltakkal összhangban, a visszavonás, elfogadás, egyezség vagy az adós külön védelmének eseteire vonatkozó rendelkezések kivételével.

A fizetéseképtelenségi eljárásnak a fizetéseképtelenségi eljárás alá vont vagyon elégtelen volta miatti lezárása esetén a jogi költségekre és kiadásokra vonatkozó követeléseket a fizetéseképtelenségi eljárás alá vont vagyon elleni többi követelést – a munkavállalók követeléseinek és a tartási követelések kivételével – megelőzően kell kifizetni (473. cikk).

A vagyonfelügyelő díjait a fizetéseképtelenségi eljárás alá vont vagyonnal szemben érvényesítik, és azokat a bíró egy jogilag jóváhagyott díjszabás alapján állapítja meg; jelenleg még mindig érvényes a 2004. szeptember 6-i 1860/2004 királyi rendelettel jóváhagyott díjszabás. A 84. cikk külön szabályokat tartalmaz e díjak meghatározására és hatására.

A törvény lehetővé teszi felhatalmazással rendelkező segédek kijelölését a vagyonfelügyelő segítése érdekében, és a díjazásukat a vagyonfelügyelő díjazásából fedezik.

17 Mik a hitelezők összességének hátrányt okozó jogügyletek semmisségére, megtámadhatóságára és végrehajthatatlanságára vonatkozó szabályok?

A fizetésképtelenségi eljárásban indítható megtámadási keresetet a fizetésképtelenségről szóló törvény átdolgozott szövegének 226. és azt követő cikkei szabályozzák. Ezeket a rendelkezéseket több egymást követő, többnyire a refinanszírozási megállapodások „*védelmi mechanizmusainak*” jellegével kapcsolatos módosítás érintette.

A 226. cikk tartalmazza a visszakövetelési intézkedésekre vonatkozó jogi szabályozást, amely azon az általános szabályon alapul, mely szerint az adós által végrehajtott valamennyi „az eljárás alá vont vagyont hátrányosan érintő” cselekmény „megtámadható”, függetlenül attól, hogy fennállt-e a „megtévesztésre irányuló szándék”. A megtámadás joghatásainak védelme érdekében konkrét időtartam került meghatározásra: ez a fizetésképtelenséget megállapító végzés meghozatalát megelőző két év.

(A) A megtámadásra nyitva álló időszak

A törvény konkrét megtámadási időszak előírását választja: ez a fizetésképtelenséget megállapító végzés keltétől számított két év.

(B) Az „anyagi hátrány” koncepciója

Az „adós jogügyleteinek megtámadhatósága szempontjából irányadó időszakban” az adós által végrehajtott intézkedések megsemmisíthetők, ha azok az eljárás alá vont vagyont nézve hátrányosak. Az anyagi hátrányt a panaszt tevő félnek hitelt érdemlően kell bizonyítania. Ugyanakkor figyelemmel a hátrányos cselekmények bizonyításának szokásos nehézségeire, a fizetésképtelenségről szóló törvény vélelmek felállításával segíti elő az eljárások megindítását. Amint az a törvény más részeiben is megfigyelhető, a vélelmek lehetnek megdönthetetlenek vagy megdönthetők. Ennélfogva: a) az anyagi hátrány vélelme két esetben megdönthetetlen: i. a vagyontárgyak ingyenes elidegenítésének esetében, a használatra szóló adományok kivételével, és ii. a fizetésképtelenséget megállapító végzés után esedékessé váló kötelezettségeket rendező kifizetések és egyéb cselekmények esetében, kivéve, ha a kötelezettségeket biztosítékok fedezik, amely esetben a vélelem lehetővé teszi az ellenkező bizonyítását; b) az anyagi hátrány vélelme három esetben dönthető meg: i. a vagyontárgyak fizetésképtelen adóssal különleges kapcsolatban álló személyek részére történő, visszerhes elidegenítése, ii. ingatlanon korábban fennálló kötelezettségek vagy korábbi kötelezettségek helyébe lépő új kötelezettségek érdekében alapított terhek, és iii. biztosítékokkal fedezett és a fizetésképtelenséget megállapító végzés után esedékessé váló kötelezettségeket rendező kifizetések és egyéb cselekmények esetében.

(C) Az eljárás

Fizetésképtelenségi eljárásban a megtámadási kereset indításának joga a vagyonfelügyelőt illeti meg. A hitelezők vagyonfelügyelő inaktivitásával szembeni védelme érdekében ugyanakkor a jogszabályok kiegészítő vagy másodlagos kereshetőségi jogot biztosítanak azon hitelezők számára, akik írásban felszólították a vagyonfelügyelőt a megtámadási kereset benyújtására, és a kérelem időpontjától számított két hónapon belül a vagyonfelügyelő a keresetet nem nyújtotta be. A jogszabályok tartalmazzák annak biztosítását célzó szabályokat, hogy a vagyonfelügyelők eredményesen töltsék be az annak biztosítását szolgáló szerepüket, hogy az eljárás alá vont vagyont ne kerüljön elidegenítésre. A refinanszírozási megállapodások tekintetében a kereshetőségi jog kizárólag a vagyonfelügyelőt illeti meg, kizárva ezzel a másodlagos kereshetőségi jogot.

A refinanszírozási megállapodások védelme érdekében a legutóbbi jogszabály-módosítások különös szabályokat vezettek be olyan védelmi mechanizmus meghatározásával, amely e (meghatározott körülmények között jóváhagyott) megállapodásokat védi a megtámadási keresetektől (a fizetésképtelenségről szóló törvény átdolgozott szövegének 604. cikke).

Hogyan kerülhető el a fizetésképtelenség a szerkezetátalakítási terv engedélyezésével?

A fizetésképtelenségről szóló jog két adósságátütemezési mechanizmus igénybevételét teszi lehetővé az adósok számára: értesítés a hitelezőkkel folytatott tárgyalások megkezdéséről (*comunicación de inicio de negociaciones*) vagy szerkezetátalakítási terv kidolgozása (*plan de reestructuración*).

Bármely, üzleti vagy szakmai tevékenységet folytató természetes vagy jogi személy értesítést küldhet a hitelezőkkel folytatott tárgyalások megkezdéséről, vagy közvetlenül kérelmezheti a szerkezetátalakítási terv engedélyezését e könyv rendelkezéseivel összhangban (a fizetéseképtelenségről szóló törvény átdolgozott szövegének 583. cikke)^[1].

Bármelyik szerkezetátalakítási eljáráshoz az adósnak az alábbi fizetéseképtelenségi helyzetek egyikében kell lennie: a fizetéseképtelenség valószínűsége, küszöbön álló fizetéseképtelenség vagy aktuális fizetéseképtelenség. Az utóbbi esetben az eljárás csak akkor vehető igénybe, ha nem került sor kötelező eljárás (*concurso necesario*) iránti kérelem elfogadására (a fizetéseképtelenségről szóló törvény átdolgozott szövegének 636. cikke).

Az „aktuális fizetéseképtelenség” és „a küszöbön álló fizetéseképtelenség” hagyományos kategóriáján kívül a harmadik kategória, a fizetéseképtelenség valószínűsége akkor áll fenn, ha objektíven előrelátható, hogy az adós szerkezetátalakítási terv hiányában a következő két évben nem lesz képes rendszeresen teljesíteni fizetési kötelezettségeit. Erről az új kategóriáról az (EU) 2019/1023 irányelv 2. cikkének (2) bekezdése rendelkezik, amely utal a fizetéseképtelenség valószínűségére, amelyet az irányelv (22) preambulumbekzdése a küszöbön álló fizetéseképtelenséget megelőző szakaszként határoz meg.

A hitelezőkkel folytatandó, a szerkezetátalakítási megállapodás megkötésére irányuló tárgyalások megkezdéséről szóló értesítés lehetővé teszi az adós számára, hogy három hónapig nyugodtan tárgyaljon a hitelezőkkel az adós tevékenységének folytatásához szükséges vagyontárgyak terhére való végrehajtási eljárás felfüggesztésével (*paralización de las ejecuciones*) és a további végrehajtási eljárás megindításának elkerülésével (a nyilvános követelések kivételével). Ez azt is eredményezi, hogy a hitelezőknek fel kell függeszteniük a kötelező eljárás iránti kérelmeket, biztosítva, hogy a tárgyalásokra további kockázatok és az adós tevékenységének folytatásához szükséges szerződések esetleges felmondása nélkül kerüljön sor. Új elemként a bírák engedélyezhetik az önkéntes eljárás iránti kérelmek felfüggesztését (*suspensión*), amíg az értesítés joghatásai hatályban vannak.

A tárgyalások megkezdéséről szóló értesítés joghatásai – a végrehajtási eljárás felfüggesztése és a kötelező eljárás iránti kérelmek felfüggesztése – a tárgyalások megkezdésétől számított három hónapig vannak hatályban (a bíróság a fizetéseképtelenségről szóló törvény átdolgozott szövegének 607. cikke alapján további három hónappal meghosszabbíthatja ezt az időszakot). Az értesítést indokoló fizetéseképtelenségi helyzetet úgy kell megoldani, hogy megállapodás szülessen a szerkezetátalakítási tervről, és egy hónapon belül kérelmezni lehessen annak engedélyezését vagy önkéntes fizetéseképtelenségi eljárást lehessen kezdeményezni. Mindenesetre az értesítés joghatásai megszűnnek, és e határidőn belül nem kerülhet sor második, a tárgyalások megkezdéséről szóló értesítésre. Az adósnak erre egy évet várnia kell.

E tárgyalási eljárást követően szerkezetátalakítási megállapodás – a spanyol jogszabályok által előírt második, fizetéseképtelenségi eljárást megelőző eljárás – születhet.

A szerkezetátalakítási tervek olyan tervek, amelyek célja az adós eszközei és kötelezettségei vagy saját tőkéje összetételének, feltételeinek vagy szerkezetének módosítása, beleértve az eszközök, termelési egységek vagy az egész vállalat átruházását, valamint a szükséges működési változtatásokat, vagy ezen elemek kombinációját (a fizetéseképtelenségről szóló törvény átdolgozott szövegének 614. cikke).

A terv meghatározása tág: a vállalat felszámolására vonatkozó tervek is megengedettek, feltéve, hogy a vállalat életképes, és a terv olyan biztosítékokat tartalmaz, amelyek lehetővé teszik, hogy a részvényesek (*socios*) és/vagy hitelezők (*acreedores*) engedélyezzék és bírálják a tervet.

Ezért a terv magában foglalhatja az adós eszközeinek (az összetétel vagy a feltételek módosítása, beleértve a szerződések felmondásának lehetőségét a fizetéseképtelenségi eljárás érdekében), kötelezettségeinek vagy saját tőkéjének (a követelések tőkésítése [*capitalización de créditos*]) szerkezetátalakítását vagy a tőkeszerkezet-átalakítási („accordion”) műveleteket (*operaciones acordeón*), vagy rendelkezhet az eszközök, a termelőegység vagy a működő üzem átruházásáról, vagy egyéb működési változásokról (például foglalkoztatási intézkedésekről) vagy a fentiek kombinációjáról. Ezért magában foglalhatja a jegyzett tőke emelésére vagy csökkentésére irányuló műveleteket, a szerkezeti módosításokat és/vagy a részvényesi részvételt igénylő alapvető eszközök elidegenítését.

Ezen túlmenően a globális fedezet elve nem alkalmazandó a kötelezettségeket érintő intézkedésekre, mivel nem szükséges valamennyi kötelezettséget bevonni a tervbe, a jogi kizárások sérelme nélkül (tartási követelések

[*créditos por alimentos*], a szerződésen kívüli felelősségből eredő követelések [*responsabilidad extracontractual*], a felső vezetés követelésein kívül a munkavállalók követelése [*créditos laborales*], 633. cikk); önkéntes kizárások engedélyezhetők a tervet javasoló személy saját belátása szerint. Az adós feladata, hogy meghatározza azokat a kötelezettségeket, amelyeket be kíván vonni a szerkezetátalakítási tervbe.

Nem minden szerkezetátalakítási tervhez van szükség bírósági engedélyezésre: a bíróság részvétele bizonyos esetekre korlátozódik.

A bíróság részvétele olyan joghatásokat előíró szerkezetátalakítási tervek esetében várható, amelyek egy kategórián belül az egyet nem értő hitelezőkre (*acreedores disidentes*), az egyet nem értő hitelezők teljes kategóriáira vagy akár olyan részvényesekre vonatkoznak, akik nem a terv mellett szavaztak (a fizetési képtelenségről szóló törvény átdolgozott szövege 615. cikkének (1) bekezdése), vagy ha biztosítani kell, hogy a tervre és az abban előírt garanciákra, cselekményekre vagy ügyletekre ne vonatkozzanak a fizetési képtelenségi eljárások során indított megtámadási keresetekre alkalmazandó általános szabályok (*acciones rescisorias concursales*), vagy a szerkezetátalakítási terv keretében nyújtott vagy vállalt finanszírozás esetében bizonyos kiváltságokat kell biztosítani későbbi fizetési képtelenségi eljárás esetén (a fizetési képtelenségről szóló törvény átdolgozott szövege 615. cikkének (2) bekezdése).

Amint a szükséges többséget elérték, valamint teljesültek az anyagi jogi és alaki követelmények, az adós vagy a hitelezők kérhetik a bíróságtól a terv engedélyezését annak érdekében, hogy az kiváltsa a törvényben előírt joghatásokat és érvényesíthető legyen a felekkel szemben. A terv engedélyezését illetően az egyet nem értő felek megtámadhatják a tervet a tartományi bíróságon, kivéve, ha a felperes a meghallgatáshoz vagy az előzetes megtámadáshoz való joggal járó engedélyezési eljárás mellett döntött.

Melyik fizetési képtelenségi eljárás alkalmazandó a mikrovállalkozások esetében?

Az (EU) 2019/1023 irányelvet a nemzeti jogba átültető, 2022. szeptember 5-i 16/2022. sz. törvény által bevezetett reform a fizetési képtelenségről szóló törvény átdolgozott szövegébe beilleszt egy III. könyvet az olyan mikrovállalkozásokra (*microempresas*) (természetes vagy jogi személyekre) vonatkozó különleges eljárásokról, amelyek megfelelnek a 685. cikkben meghatározott feltételeknek, és valószínűleg fizetési képtelenné válnak, jelenleg fizetési képtelenek vagy fennáll esetükben a küszöbön álló fizetési képtelenség kockázata.

Ez a szabványos űrlapokat használó online eljárás lehetővé teszi az üzletmenet-folytonossági terv gyors engedélyezését mentesítésekkel és türelmi időszakokkal (*quitas y esperas de los créditos*) vagy az adós vagyontárgyainak „felszámolását” és a társaság jogi személyiségének megszűnését (*extinción de la personalidad jurídica de la sociedad*) abban az esetben, ha a társaság nem tudja folytatni a tevékenységét.

Ezek az eljárások az adóst, a hitelezőket és bizonyos esetekben – mivel a beavatkozásuk nem kötelező – a fizetési képtelenségi eljárásban eljáró vagyontárgyfelügyelőt (*administración concursal*) érintik.

Hogyan szabályozzák a fennálló tartozásokra vonatkozó mentességeket természetes személyek esetében?

A természetes személy adós, függetlenül attól, hogy vállalkozó-e vagy sem, a fizetési képtelenségről szóló törvény átdolgozott szövegében (486. és azt követő cikkek) meghatározott feltételek mellett kérheti a fennálló kötelezettségek alóli mentesítést (*exoneración*), feltéve, hogy jóhiszeműen járt el. Ennek érdekében az adósok két lehetőség közül választhatnak: 1. beleegyeznek a fizetési tervbe az eljárás tárgyát képező vagyontárgyak előzetes felszámolása nélkül, vagy 2. a vagyontárgyak és a jogaik felszámolása.

Amennyiben az anyagi jogi és eljárási követelmények teljesülnek, a mentesség valamennyi fennálló tartozásra kiterjed a 489. cikkben meghatározott kivételekkel (szerződésen kívüli polgári jogi felelősségből eredő tartozás, bűncselekményből eredő polgári jogi felelősség [*responsabilidad civil derivada del delito*], tartási követelések, közjogi követelések [*créditos de derecho público*] [10 000 EUR-t meghaladó összegben], a mentesség iránti kérelemmel kapcsolatos költségek és kiadások, biztosítékkal fedezett követelések).

Bizonyos esetekben a mentesség visszavonható, és semmi esetre sem terjed ki azokra a harmadik személyekre, akik jogilag vagy szerződés alapján kötelesek megfizetni a mentesített tartozást.

[1] A fizetési képtelenségről szóló törvény átdolgozott szövege 583. cikkének (2) bekezdése kizárja a következő

adósokat: a) biztosítók vagy viszontbiztosítók, b) hitelintézetek, c) befektetési társaságok vagy kollektív befektetési társaságok, d) központi szerződő felek, e) központi értéktárak, f) egyéb pénzügyi szervezetek és szervek, valamint az állam területi szervezetét alkotó hatóságok, illetve a közigazgatási szervek és egyéb közjogi szervek (a fizetéseképtelenségről szóló törvény átdolgozott szövege 583. cikkének (3) bekezdése).

■ Last update: 26/05/2025

Ennek a lapnak a különböző nyelvi változatait az Európai Igazságügyi Hálózat tagállami kapcsolattartói tartják fenn. Az Európai Bizottság szolgálata készíti el a fordításokat a többi nyelvre. Előfordulhat, hogy az eredeti dokumentumon az illetékes tagállami hatóság által végzett változtatásokat a fordítások még nem tükrözik. Sem az Európai Igazságügyi Hálózat, sem a Bizottság nem vállal semmilyen felelősséget, illetve kötelezettséget az e dokumentumban közzétett vagy hivatkozott információk és adatok tekintetében. Az ezen oldalért felelős tagállam szerzői jogi szabályait a Jogi nyilatkozatban tekintheti meg.